Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Архітектурно-художній інститут
Кафедра Образотворчого мистецтва
НН Інженерно-будівельний інститут
Кафедра Технології будівельного виробництва

СИЛАБУС
освітнього компонента – ОК 6
Технології в реставрації будівель та їх мистецького вистрою

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G17 Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП Реконструція та реставрація архітектурних об'єктів
Обсяг освітнього компонента	**3 кредити ECTS** (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач (Викладачі):
Потужний Микола Дмитрович, доцент кафедри образотворчого мистецтва, nikolap57@ukr.net
Бочевар Костянтин Ігнатович, доктор філософії, старший викладач кафедри технології будівельного виробництва, bochevar@odaba.edu.ua

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння технологіями реставрації та оволодіння пластичного втілення митецького вистрою.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими освітніми компонентами: живопис, проектування малих архітектурних форм, дизайн архітектурного середовища, технологія будівель і споруд, архітектурні конструкції, архітектурне проєктування.

Програмні результати навчання:
ПРН2 Мати спеціалізовані уміння/навички розв’язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.
ПРН6 Забезпечувати гармонізацію об’єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.
ПРН7 Здійснювати проектне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв’язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проектів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.
ПРН13 Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно- містобудівному проектуванні.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- розв’язання проблем, необхідні для проведення досліджень та провадження інноваційної діяльності реставрації будівель та їх мистецького вистрою;
- характеристики сучасних реставраційних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних рішень реставрації будівель та їх мистецького вистрою;
- методику реставрації елементів будівель та їх живописної частини;
- використання сучасних матеріалів з реставрації;

володіти:

- аналізом і досвідом щодо реставрації об’єктів реставрації будівель та їх мистецького вистрою;
- використовувати знання техніки реставрації будівель та їх мистецького вистрою в учбово-творчій роботі;

вміти:

- здійснювати аналіз архітектурних об’єктів;
- застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади реконструкції і реставрації архітектурних об’єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об’ємно-просторового, конструктивного рішення;
- обирати цифрові технології та програмні засоби для розв’язання задач дослідницького та інноваційного характеру до виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів;
- приймати ефективні рішення у сфері реставрації, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики;
- захистити свою ідею на основі фундаментальних знань і об'єкта запропонованої теми;
- цілісно сприймати модель, передавати форму, пластичні особливості та конструкцію натюрморту, портрету, фігуру людини засобами живопису;
- передавати зв'язок фігури з навколишнім середовищем засобами живопису;
- передавати різні плани в картині, спираючись на знання світло-повітряної перспективи;
- вирішувати академічні завдання з живопису в тематичних подвійних постановках.

Тематичний план

Тема 1. Використання в архітектурі декоративних мистецьких єлементів.

Тема 2. Реставрація архітектурного різьбленого та ліпного декору.

Тема 3. Реставрація монументального живопису.

Тема 4. Реставрація мозаїки, реставрація вітражів та конструкцій з металу.

Тема 5. Сучасні конструктивно-технологічні рішення фасадних систем.

Тема 6-7. Основні поняття та технології реставрації будівельних об’єктів.

Тема 8. Покрівельні роботи і класифікація сучасних покрівельних покриттів.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «**Технології в реставрації будівель та їх мистецького вистрою**» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи.

Перша частина роботи складається з елементів технологічної карти на проведення ремонтно-реставраційних робіт відповідно до методичних вказівок до виконання 1-ї частини РГР. Друга частина роботи включає наступне. Композиційну розробку та виконання аквареллю мистецького єлементу: вітражу, монументального розпису, мозаїки. Виконання ескізів, враховуючи стилістику обраного архітектурного об’єкту. Описання матеріалів, які використовувались та етапів роботи.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна семестрова оцінка є сумою балів двох складових: 1) поточного контролю протягом семестру шляхом накопичення балів: виконання та захисту розрахунково-графічної роботи, виступів (доповідей) під час обговорення питань на практичних заняттях та надання відповідей під час усних опитувань - від 36 до 60 балів; 2) підсумкового контролю під час екзаменаційної сесії (екзамен) - кількість балів від 24 до 40 балів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Консервація і реставрація об'єктів культурної спадщини /за ред. І. Прокопенко. – Київ : Саміт-книга, 2022. - 434 с.: іл. ISBN 978-966-986-329-4 Режим доступу: https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Metodychnyj-posibnyk-konservatsiya-2022-1.pdf?utm

2. Ковров А.В., Менейлюк О.І., Руссий В.В., Менейлюк І.О., Бочевар К.І. Відновлення пошкоджених будівель та споруд : підручник / під ред. О.І. Менейлюка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. 678 с. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/405823986_Vidnovlenna_poskodzenih_budivel_ta_sporud https://drive.google.com/file/d/1cOY8F0ews0W-VsDWhim_HOwBeSFnWedo/view?usp=sharing

3. ДБН А.3.1-5:2016. Організація будівельного виробництва. На заміну ДБН А.3.1-5:2009; чинний від 2016-08-05. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2016. 46 с.

4. ДБН А.2.2-14:2016. Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування. На заміну ДБН А.2.2-6-2008; чинний від 2017-07-01. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2017. 28 с.

5. ДСТУ-Н Б В.3.2-4:2016. Настанова щодо виконання ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках архітектури та містобудування. На заміну ДБН В.3.2-1-2004; чинний від 2017-01-01. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2016. 50 с.

6. Колективна монографія під ред. проф., д. арх. Миколи Бевза – Львів: НУ «Львівська політехніка», вид-во «Растр-7», 2022 – 346 с., іл. Режим доступу: https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/175/kompleksnidoslidzhenniamonografia2022.pdf

Допоміжні джерела інформації

7. Сучасні технології в будівництві: Підручник для вузів./ Менейлюк О.І. та ін. ОДАБА. К.: Освіта України, 2011. 534 с. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1YVmKgtajEITSoEGj8QROS-LcsI4ASIQ7/view?usp=sharing

8. Карпів В. Є. Виявлення та дослідження різночасового стінопису. Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 2. С. 66–77. DOI: 10.32782/uad.2024.2.8.

9. Ластовкіна І. Практична складова підготовки художників-реставраторів на прикладі наукової реставрації: пам'ятки з металу із позолотою. Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. 2026. № 5. С. 183–188. DOI: 10.32782/naoma-bulletin-2026-5-18.

10. Осипов С. О. Сучасний стан технології та методів реставрації пам'яток архітектури. Просторовий розвиток. 2023. № 5. С. 165–177. DOI: 10.32347/2786-7269.2023.5.165-177.